

Minimální důstojná mzda
v Evropě

JINÁ
MZDA JE
MOŽNÁ

Clean
Clothes
Campaign

Proč se zabývat důstojnou mzdou?

Spotřebitelé by měli platit za své oblečení plnou cenu, která pokryje i takovou výši mezd, aby z ní dělníci mohli vyžít. Zní to sice logicky, ale ve skutečnosti je tento fakt předmětem zásadních politických debat mezi zainteresovanými subjekty na globálním trhu s oděvy a sportovním oblečením. Ačkoli právo na důstojnou mzdu je jedním ze základních lidských práv, mzdy dělníků se pohybují hluboko pod její úrovní. Nejnovější průzkum opět potvrdil obrovskou propast mezi výší důstojné mzdy a skutečnou odměnou dělníků.¹ Podívejme se na **země, v nichž sídlí oděvní výroba: zatímco rozdíl mezi reálnou a důstojnou mzdou je v Evropě spíše vyšší než v Asii,**² zapojení dělníků v odborech obecně,³ a zvláště v rámci oděvního průmyslu, je naopak vyšší v Asii.

Lidské právo na důstojnou mzdu je zakotveno jak institucemi OSN, tak v rámci evropské spolupráce.

„Každý pracující má právo na spravedlivou a uspokojivou odměnu, která by zajišťovala jemu samému a jeho rodině živobytí odpovídající lidské důstojnosti.“

(Všeobecná deklarace lidských práv, článek 23, odst. 3)

V evropském kontextu je to **Evropská sociální charta** přijatá Radou Evropy v roce 1965 a její revidované znění z roku 1999, která kodifikuje právo na důstojnou mzdu v článku 4, odstavci 1: „[U]znat právo pracovníků

na takovou odměnu za práci, která jim i jejich rodinám zajistí slušnou životní úroveň.“⁴ Charta byla ratifikována nejen členskými státy Evropské unie, ale všemi evropskými státy. EU v roce 2017 představila tzv. evropský pilíř sociálních práv,⁵ který hovoří o „*práv[u] na spravedlivou mzdu umožňující důstojnou životní úroveň*“.

Tyto úmluvy tematizují a cílí na chování jednotlivých států. Povinnost **fírem** dodržovat lidská práva stanovují od roku 2011 Obecné zásady OSN pro oblast byznysu a lidských práv.

Důstojná mzda je ústředním lidským právem a nezbytnou podmínkou jakéhokoli skutečného socioekonomického rozvoje.

Někteří prodejci a značky přiznávají dělníkům právo na důstojnou mzdu, které je obsaženo v jimi dobrovolně přijatých kodexech či iniciativách. V praxi ovšem často pouze monitorují vyplácení zákonné minimální mzdy u svých dodavatelů v kontextu jednotlivých zemí. Důstojnou mzdu nezaručuje v praxi téměř nikdo z nich.⁶

1. Clean Clothes Campaign / Bread for the World (2020): *Vykořisťování: vyrobeno v Evropě. Porušování lidských práv v továrnách módních značek na Ukrajině, v Srbsku, Chorvatsku a Bulharsku*. Některé z předchozích studií: Clean Clothes Campaign (2014): *Stitched Up – Nízké mzdy dělníků v oděvním průmyslu ve východní Evropě a v Turecku*. Všechny zdroje viz <https://cleanclothes.org/campaigns/living-wages-in-europe>.
2. *Stitched Up – Nízké mzdy dělníků v oděvním průmyslu ve východní Evropě a v Turecku*, s. 34–35, viz <https://cleanclothes.org/file-repository/resources-publications-stitched-up-1/view>. Další informace v profilech jednotlivých zemí od CCC, viz <https://cleanclothes.org/campaigns/living-wages-in-europe>.
3. Kurz Vandaele / ETUI (2019): *Beznadějně vyhlídky: mapování členství v odborových organizacích v Evropě od roku 2000*, viz <https://www.etui.org/Publications2/Books/Bleak-prospects-mapping-trade-union-membership-in-Europe-since-2000>.
4. Evropská sociální charta, viz <https://rm.coe.int/168006b642>.
5. Evropský pilíř sociálních práv, s. 15, viz https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_cs.pdf.
6. CCC (2019): *Mzdy na míru*, viz <https://archive.cleanclothes.org/resources/publications/tailored-wages-2019-the-state-of-pay-in-the-global-garment-industry>.

Tabulka: Zákonná minimální mzda a hranice chudoby, 2018

Země seřazené podle průměrného podílu potravin	Zákonná minimální čistá mzda (2018) v místní měně podle lokálního partnera CCC	Hranice chudoby v EU ⁷		Zákonná minimální čistá mzda v poměru k hranici chudoby
		EU-SILC: hranice ohrožení chudobou domácnosti v místní měně (2018, měsíčně)	60 % národní průměrné mzdy (2018, měsíčně) ⁸	
Česká republika	13,352	25,122		53 %
Maďarsko	126,770	176,094		72 %
Slovensko	397	784		51 %
Polsko	1,530	2,938		52 %
Bulharsko	395	737		54 %
Turecko	1,603	1,629		98 %
Chorvatsko	2,752	5,219		53 %
Rumunsko	1,194	1,575		76 %
Srbsko	24,882	34,892		71 %
Bosna a Hercegovina	440		514	86 %
Gruzie	16		500	3 %
Severní Makedonie	12,165	16,975		72 %
Albánie	21,312		26,131	82 %
Ukrajina	2,997		4,282	70 %
Moldavsko	2,172		2,738	79 %
PRŮMĚR				65 %

Současné také vlády v zemích, v nichž probíhá výroba, například v regionu střední a jihovýchodní Evropy, drží **minimální mzdu na co nejnižší úrovni, v průměru na čtvrtině důstojné mzdy** (viz tabulka), neustále porovnávají úroveň mezd s konkurenčními zeměmi a berou v úvahu riziko, že značky přesunou své objednávky jinam. Riziko přesunu výroby zásadně brzdí vyjednávání o mzdách a je také obrovskou překážkou při organizování zaměstnanců. Vzhledem k poměru sil v mechanismu nastavování minimální mzdy v jednotlivých státech a mezi národními vládami, Evropskou komisí a Mezinárodním měnovým fondem tedy nepřekvapuje, že vlády akceptují hrozivou chudobu svých občanů, kteří minimální mzdu pobírají. Minimální mzda je ukazatel, který se vyjednáva politicky, a životní náklady přitom hrají pouze okrajovou roli, pokud vůbec nějakou.

Ve většině zemí střední, východní a jihovýchodní Evropy by o minimální mzdě měla vyjednávat tripartita (ministerstvo práce, asociace zaměstnavatelů a odbory) a k úpravám by mělo docházet každoročně. V mnoha zemích však tripartita nerozhoduje. V případě, že není dosaženo dohody, má rozhodující slovo vláda. Například v roce 2018 se v Bulharsku, České republice, Chorvatsku, Polsku a na Slovensku po konzultacích a vyjednáváních národních tripartit nepodařilo sociálním partnerům dospět k dohodě o výši minimální mzdy. Vlády pak o ní rozhodly jednostranně.

Mezi vládami, asociacemi zaměstnavatelů a odbory panuje zásadní mocenská a vlivová nerovnováha. Platí to také vzhledem k dalším lobbujícím aktérům, například Americké obchodní komoře, Evropské centrální bance, MMF a Evropské komisí. Jejich agenda v oblasti hospodářské politiky hraje při stanovování zákonné minimální mzdy velmi významnou roli.

Zákonná minimální mzda z pohledu hranice chudoby v EU

Tabulka ukazuje, že ve všech případech je zákonná minimální mzda nižší než statistická hranice chudoby podle definice Evropské unie. V průměru představuje zákonná minimální mzda **pouze dvě třetiny** částky, která určuje hranici chudoby. Zákonná minimální mzda není ochranou před chudobou. Dělníci, kteří pobírají minimální mzdu (tedy většina dělníků v oděvním průmyslu), jsou i podle hranice chudoby stanovené Evropskou unií extrémně chudí. **Zákonná minimální mzda nezabraňuje, aby dělníci žili v chudobě, ale je naopak známkou toho, že jsou chudí.**

Tato situace ještě podtrhuje nutnost zesílit boj za mzdy, z nichž budou dělníci moci žít.

7. Zdroje: Zákonná minimální čistá mzda a průměrná mzda podle výzkumníků Clean Clothes Campaign z příslušných zemí.

EU-SILC: Statistika EU v oblasti příjmů a životních podmínek domácností (EU-SILC) uvádí jako hranici „ohrožení chudobou“ úroveň 60 % národního mediánu ekvivalizovaného disponibilního příjmu (po sociálních transferech) pro dva dospělé a dvě děti, viz http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=silc_li01&lang=en.

8. V zemích, v nichž nejsou dostupná data ke stanovení hranice chudoby, jsme se museli uchýlit k použití 60 % národní průměrné mzdy.

Pay garment workers a

LIVING WAGE

They should be able to afford:

A living wage is a human right, for ALL people, ALL over the world

A WORKER IS SUPPORTING THEMSELVES

1 X WORKER

2 x adult dependents **or**

1 x adult + 2 x children **or**

4 x children

Naše koncepce přeshraniční minimální důstojné mzdy má za cíl zintenzivnit aktuální snahy o důstojnou mzdu a podpořit vliv odborů při vyjednávání. Rozvojem konceptu Europe Floor Wage bychom chtěli napomoci vzniku konkrétních a vymahatelných opatření, která povedou k vyšším mzdám pro dělníky v oděvním průmyslu. Naším cílem je zajistit dělníkům ve střední, východní a jihovýchodní Evropě slušné životní podmínky a důstojnost.

Definice důstojné mzdy

Mezi odborníky a zainteresovanými subjekty panuje v posledních letech široká shoda na tom, jaké jsou **hlavní rysy důstojné mzdy**. Důstojná mzda:

- je všeobecně uplatnitelné lidské právo všech dělníků, neohledně na jejich postavení na pracovišti, výkonnost nebo osobní situaci (například rodinný stav). Je nejnižší možnou vyplácenou mzdou, přičemž žádný dělník nesmí vydělávat méně, než je stanovená úroveň důstojné mzdy;
- musí za každých okolností pokrývat náklady na **základní potřeby** dělníků, což znamená na jídlo, oblečení, bydlení, veřejnou dopravu, veřejné služby a komunikaci, vzdělání, volný čas a kulturu, základní náklady na zdraví, hygienu a na dovolenou (jeden týden dovolené v tuzemsku);
- pokrývá také náklady jejich **rodin**, které jdou nad rámec běžného přežití a umožňují rodině účastnit se společenského života;
- by měla zahrnovat **diskreční příjem** pro případ nouze;
- je odměna vydělaná v **běžné pracovní době**, tj. bez přesčasů.

Minimální mzdy jsou v průměru na úrovni dvou třetin hranice ohrožení chudobou

ZÁKONNÁ MINIMÁLNÍ MZDA

HRANICE OHROŽENÍ CHUDOBOU

Iniciativa Clean Clothes Campaign dále definuje, že důstojná mzda je **základní čistá mzda** vydělaná za **běžnou pracovní dobu** bez přesčasů, po zdanění a bez příplatků a odměn. Je vyplácena v hotovosti.

Důstojná mzda je kategorie, která pracuje pouze s životními náklady. Produktivita či ekonomický potenciál zaměstnavatele zde **nejsou** brány v úvahu. Naopak povinná či zákonem stanovená minimální mzda je výsledkem tržních politik a je nastavena v souladu s komparativní hospodářskou výhodou dané země. Přitom pro minimální a důstojnou mzdu je společné, že chtějí nízkopříjmovým skupinám zajistit dostatečnou finanční rezervu.

Současná debata o důstojné mzdě se zaměřuje méně na odlišné definice a více na zavádění důstojné mzdy do praxe.

Předpokladem pro konkrétní měřitelné kroky vedoucí k zavedení důstojné mzdy je odhad či standard. Skupina organizací sdružených v iniciativě Clean Clothes Campaign v evropských zemích s oděvní výrobou – ve střední, východní a jihovýchodní Evropě – se rozhodla vypracovat **přeshraniční model pro stanovení minimální důstojné mzdy v Evropě, který bude odvozen od potřeb dělníků**. Celý proces začal v roce 2014 a zahrnoval diskuze, úvahy, šetření a výzkumy. Nakonec se v dubnu 2020 podařilo skupině schválit standard evropské přeshraniční minimální důstojné mzdy.

Základy už byly dříve položeny v rámci koncepce Asia Floor Wage.

Chtěli jsme, aby byl koncept přeshraniční minimální důstojné mzdy **jednoduchý a srozumitelný**. Omezené zdroje neumožňují rozsáhlý a nepřetržitý výzkum. Domníváme se, že metoda, kterou přináší Asia Floor Wage Alliance, funguje právě s ohledem na výše

jmenované rysy důstojné mzdy: podle Engelova zákona se zaměřuje více na potraviny a méně na další základní potřeby a výdaje.

Proč by měla být důstojná mzda regionálním konceptem?

Při stanovení odpovídajících standardů důstojné mzdy se snažíme dívat **za hranice národních států**. Koncept, který se chce soustředit na dělníky, musí vzít v úvahu globální obchodní model rychlé módy (tzv. fast fashion). Mocenská dynamika v globálních dodavatelských řetězcích upřednostňuje značky a prodejce. Právě značky a prodejci tvoří ceny, zatímco dodavatelé musejí nabízené ceny akceptovat. Právě zde se určuje, jakým způsobem bude v rámci dodavatelského řetězce rozložena cena, a rozhoduje se o tom, kde a kdy bude probíhat výroba. Oděvní průmysl proto představuje typický příklad dodavatelského řetězce, v němž hodnotu určuje zákazník či odběratel zboží. Za hlavní zaměstnavatele v tomto případě můžeme považovat oděvní značky a prodejce.

Přeshraničním přístupem chceme čelit neustálé hrozbě přesunu výroby a obejít konkurenční boj v oblasti mezd.

Globální obchodní model fast fashion vytváří nutnost vzniku politiky, která bude v problematice přesunu výroby eliminovat konkurenci mezi státy či regiony.

Přitom ale nestírá jejich vzájemné rozdíly. Europe Floor Wage má právě tento cíl. Chtěli jsme stanovit nějaký mantinel „závodu ke dnu“, který v oděvním průmyslu probíhá v jednotlivých evropských zemích i mezi nimi navzájem.

Neznamená to ale, že Europe Floor Wage je jediným možným modelem. Je tomu právě naopak: **přeshraniční i národní standardy důstojné mzdy se navzájem doplňují**. Nechceme se dostat do pastí hledání dokonalého modelu, protože nic takového neexistuje. Iniciativa Clean Clothes Campaign navrhuje a prosazuje

ukazatel, který by ale ve výsledku neměl vylučovat prostor pro politické odchylky. Na základě vlastních potřeb a místního kontextu si ho mohou odbory v různých zemích dále přizpůsobovat.

Jak vypočítat vyšší důstojné mzdy?

Jaké principy jsme si vypůjčili od Asia Wage Floor Alliance

Metoda výpočtu Asia Floor Wage (AFW) rozděluje výdaje domácností do dvou kategorií: výdaje na potraviny a ostatní výdaje, přičemž výdaje na potraviny jsou hlavním ukazatelem prosperity.

Potravinová část je vyjádřena nikoli počtem položek, ale počtem kalorií. Výsledkem by tudíž měl být společný základ pro různé země a různé kultury stravování. Počet kalorií se odvíjí od studie kalorického příjmu v asijských zemích z dílny různých vládních i mezivládních orgánů.⁹ Aliance AFW pracuje stejně jako indonéská vláda s poměrně vysokým číslem 3000 kalorií na den. Tvrdí, že zavedení AFW by v žádné zemi nemělo vést ke snížení úrovně nebo přispívat ke znehodnocování ženské práce v oděvním průmyslu. Proto jsme jako evropský standard přejali hodnotu 3000 kalorií na den.

Základním rysem modelů Asia Floor Wage i Europe Floor Wage je **citlivost k genderové rovině problému. Ve většině zemí jsou ženy-dělnice v textilním průmyslu**

těmi, kdo živí rodinu, případně jsou svobodnými matkami. Jejich partneři jsou velmi často bez práce a zapojují se do neformálních aktivit nebo se stěhují za prací do západoevropských zemí. Příjmová chudoba pro ženy znamená, že více pracují přesčas, hledají si druhé zaměstnání nebo shánějí co nejlevnější potraviny. Následkem je absence volného času. Ženy mají také navzdory dlouhé pracovní době na starosti péči o celou širší rodinu, která také musí být v těchto konceptech zohledněna.

Můžeme to vidět v širším kontextu přetrvávajících sociálních krizí. Zkraje 90. let minulého století zažil postsocialistický region „nejostřejší zvrát v oblasti chudoby a prosperity na světě“ (UNDP, 1999). V roce 1999 zaznamenala Mezinárodní organizace práce ve své zprávě pro Mezinárodní konferenci práce (MKP) právě v tomto regionu drastický sociální rozvrat a prudký nárůst chudoby. Od přelomu let 1990 a 1991 těmito zeměmi otřásá také závažná míra emigrace. V posledních třiceti letech zde probíhá jeden z největších a nejtrvalejších úbytků obyvatelstva. Odhaduje se, že od počátku 90. let opustilo region střední, východní a jihovýchodní Evropy téměř 20 milionů lidí (5,5 % populace). Do roku 2012 zaznamenala jihovýchodní Evropa největší odliv obyvatelstva, který dosáhl přibližně 16 % z celkového počtu obyvatel na začátku 90. let.¹⁰ V podmínkách prekérnosti, neformálnosti a emigrace rodinných příslušníků se podpůrnou sítí stává širší rodina. Dělnické domácnosti jsou sice převážně

Tabulka: Výpočet přeshraniční minimální důstojné mzdy, 2018¹²

Země seřazené podle průměrného podílu potravin	Zobecněné náklady na potraviny v PPP USD (3 spotřební jednotky)	Skupina dle podílu potravin na nákladech domácnosti	Europe Floor Wage (EFW) v PPP USD (2018)	Europe Floor Wage (EFW) v národní měně (2018)
Česká republika	792	30 %	2,640	37,382
Maďarsko	792	30 %	2,640	409,754
Slovensko	792	30 %	2,640	1,452
Polsko	792	30 %	2,640	5,042
Bulharsko	792	30 %	2,640	2,033
Turecko	792	30 %	2,640	5,095
Chorvatsko	792	30 %	2,640	10,428
Rumunsko	792	30 %	2,640	5,069
Srbsko	792	40 %	1,980	98,030
Bosna a Hercegovina	792	40 %	1,980	1,604
Gruzie	792	40 %	1,980	1,762
Severní Makedonie	792	40 %	1,980	45,540
Albánie	792	40 %	1,980	104,980
Ukrajina	792	40 %	1,980	14,197
Moldavsko	792	40 %	1,980	14,236

Zdroj: vlastní kalkulace

9. Bhattacharjee, A. a Roy, A. (2012): Asia Floor Wage and global industrial collective bargaining. *International Journal of Labour Research*, sv. 4, č. 1, s. 77.

10. Převodní koeficient: PPP USD 2018, soukromá spotřeba, viz <https://data.worldbank.org/indicator/PA.NUS.PRVT.PP>

početnější, ale výdaje těchto větších rodin jsou spíše nižší než u průměrně velkých domácností.¹¹

Rodinný rozměr důstojné mzdy proto chceme zdůraznit tím, že používáme stejný počet spotřebních jednotek, jako je tomu v případě modelu Asia Floor Wage, který používá tři jednotky, tj. více než průměrná velikost domácnosti v regionu.

Navíc také používáme stejnou měnu jako AFW: **paritu kupní síly v amerických dolarech (PPP USD)** podle Světové banky. Tuto virtuální měnu jsme zvolili proto, abychom pracovali s univerzální hodnotou, kterou je možné převést do všech národních měn. Vyhneme se tak tržním a politickým fluktuacím kurzovních rozdílů a zároveň alespoň částečně zohledníme kupní sílu různých měn.

7

V čem se kalkulace Europe Floor Wage liší od metodiky Asia Floor Wage?

Navzdory společným rysům, které spojují země s textilní výrobou v jižní, jihovýchodní a východní Asii s těmi ve střední, východní a jihovýchodní Evropě, nadále existují kontextuální a strukturální faktory, kvůli nimž je nutné, aby byl vzorec upraven. Pro evropský kontext bylo třeba přizpůsobit údaj o tom, **jakou část z důstojné mzdy tvoří výdaje za potraviny**, a vyšší **výdajů za potraviny u dělníků** obecně.

Abychom zjistili vyšší výdajů za potraviny, zkoumali jsme **spotřební koš s potravinami** u dělníků v různých zemích. Chtěli jsme tak co nejlépe zobrazit realitu dělnických domácností. Průzkum probíhal mezi lety 2016 a 2019 v pěti zemích – v Albánii, Severní Makedonii, Maďarsku, Moldavsku a na Ukrajině. Využili jsme také data z Rumunska. Výsledkem našich výpočtů jsou **průměrné výdaje za potraviny ve výši 792 PPP USD**.

Tabulka: Evropská minimální důstojná mzda v národních měnách v porovnání se zákonnou minimální čistou mzdou, 2018

Země seřazené podle průměrného podílu potravin	Europe Floor Wage v národních měnách (2018)	Zákonná minimální čistá mzda (2018) v národní měně podle údajů místního zástupce CCC	Zákonná minimální čistá mzda jako podíl EFW
Česká republika	37,382	13,352	36 %
Maďarsko	409,754	126,770	31 %
Slovensko	1,452	397	27 %
Polsko	5,042	1,530	30 %
Bulharsko	2,033	395	19 %
Turecko	5,095	1,603	26 %
Chorvatsko	10,428	2,752	26 %
Rumunsko	5,069	1,194	24 %
Srbsko	98,030	24,882	25 %
Bosna a Hercegovina	1,604	440	27 %
Gruzie	1,762	16	*
Severní Makedonie	45,540	12,165	27 %
Albánie	104,980	21,312	20 %
Ukrajina	14,197	2,997	21 %
Moldavsko	14,236	2,172	15 %
PRŮMĚR			25 %

Z tabulky je patrné, že hodnoty Europe Floor Wage jsou v průměru čtyřikrát vyšší než minimální mzda v daných zemích. Tato propast odpovídá studiím, které byly v regionu provedeny již dříve.

MINIMÁLNÍ MZDA

EFW

* Abychom dosáhli co nejpřesnějšího průměru, vyřadili jsme z výpočtů extrémně nízkou minimální mzdu v Gruzii. Důvodem je, že byla stanovena v 90. letech minulého století a pro zemi je relevantní jen částečně.

11. Atoyán, R. a kol. (2016). „Emigration and its Economic Impact on Eastern Europe“, IMF Staff Discussion Note, viz <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2016/sdn1607.pdf>.

12. Fabo, B. a Guzi, M. (2019): The cost of living in the EU: how much do you need? ETUI Policy Brief, č. 4., viz <https://wageindicator.org/documents/publicationslist/wageindicator-org-publications-2019/1900-cost-of-living-fabo-guzi-policy-brief-2019-04.pdf>.

Podle metodiky pro kalkulaci AFW je nutné průměrné náklady na potraviny vydělit hodnotou, která vyjadřuje náklady na potraviny jako podíl celkových výdajů domácností. AFW vychází z hodnoty 50 % celkových výdajů od roku 2009 do roku 2020. V současnosti je to 45 %. Abychom mohli uvádět výdaje za potraviny jako součást výdajů domácností, vycházeli jsme v případě dělníků v evropském oděvním průmyslu z několika zdrojů: z národních statistik, údajů Eurostatu a indexu globální potravinové bezpečnosti (podle Organizace pro výživu a zemědělství). Podíl výdajů za potraviny se napříč patnácti zeměmi výrazně liší. Po srovnání s empirickými daty a na základě debat v rámci celé skupiny jsme vytvořili dvě skupiny zemí podle velikosti podílu nákladů na potraviny, a sice 30 % a 40 %.

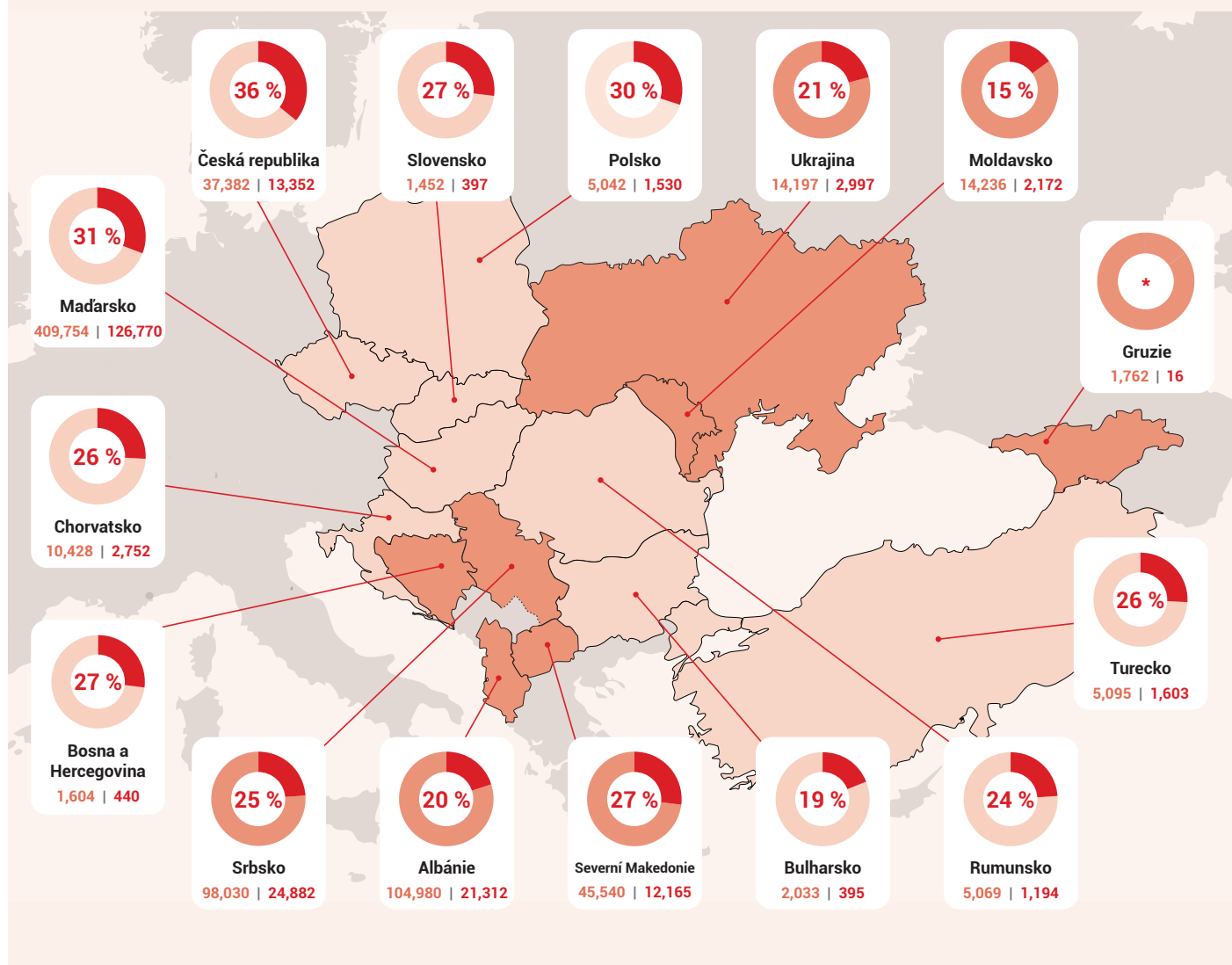
Takto jsme získali dvě základní hodnoty minimální důstojné mzdy v PPP USD pro dvě skupiny zemí. Následně jsme tato čísla převedli zpět do místních měn. Výsledné mzdy jsme porovnali s výší důstojné mzdy tak, jak ji odhadovali sami dělníci během našich společných rozhovorů. Údaje jsme znovu ověřovali během setkání European Production Focus Group.

Pro sledovaný rok 2018 jsme tedy vypočítali Europe Floor Wage ve výši **1980 PPP USD pro Srbsko, Bosnu a Hercegovinu, Gruzii, Severní Makedonii, Albánii, Ukrajinu a Moldavsko a 2640 PPP USD pro Slovensko, Maďarsko, Polsko, Turecko, Chorvatsko, Českou republiku, Bulharsko a Rumunsko.**

Při kontrole dat jsme porovnávali Europe Floor Wage se zákonnou minimální mzdou v jednotlivých státech.

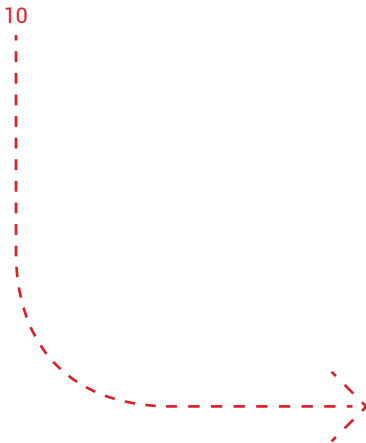
INFOGRAFIKA:

Zákonná minimální čistá mzda vyjádřená procentuálně z evropské minimální důstojné mzdy, v národních měnách, 2018 (první údaj je odhad minimální důstojné mzdy, druhý údaj udává zákonnou minimální čistou mzdu)

* Abychom dosáhli co nejpřesnějšího průměru, vyřadili jsme z výpočtů extrémně nízkou minimální mzdu v Gruzii. Důvodem je, že byla stanovena v 90. letech minulého století a pro zemi je relevantní jen částečně.

Další kroky

1

Módní značky a prodejci by se měli veřejně a konkrétně zavázat k měřitelným opatřením pro celý dodavatelský řetězec, a zajistit tak, aby dělníci v oděvním průmyslu dosáhli v rozumném časovém horizontu na důstojnou mzdu. Dále by měli vyjednávat a podepisovat závazné a vymahatelné dohody se zástupci dělnictva, které by zaručily, že za zboží od dodavatelů budou platit jeho skutečnou cenu. Jen tak bude možné zajistit, aby dělníci dosáhli svého základního lidského práva: práva na důstojnou mzdu, tedy na takovou mzdu, z níž budou moci se svými rodinami vyžít.

2

Vlády evropských států, v nichž se vyrábí a prodává toto zboží, stejně jako Evropská unie, mají povinnost chránit právo dělníků na důstojnou mzdu a uzákonit takovou minimální mzdu, která namísto vytváření zbídačené a sociálně vyloučené pracovní síly umožní s chudobou bojovat.

Výše důstojné mzdy, kterou by měli vzít úvahu jak značky a prodejci, tak národní vlády a Evropská unie, je následující: **pro Slovensko, Maďarsko, Polsko, Turecko, Chorvatsko, Českou republiku, Bulharsko a Rumunsko 2640 PPP USD; pro Srbsko, Bosnu a Hercegovinu, Gruzii, Severní Makedonii, Albánii, Ukrajinu a Moldavsko 1980 PPP USD (pro rok 2018).**

Clean Clothes Campaign

Clean Clothes Campaign (CCC) je celosvětová síť organizací zabývajících se pracovními a lidskými právy, včetně odborů. Vede kampaně a zasazuje se ozlepšování pracovních podmínek v rámci výroby módního i sportovního oblečení a obuvi. Své kampaně, strategie prosazování agendy a lobbing opírá o praktický výzkum, a zasazuje se tak o rozvoj oděvního průmyslu, který bude dodržovat základní lidská práva. V centru těchto aktivit je lidské právo na důstojnou mzdu, protože právě ta je ústředním motivem stížností dělníků.

Kontakt: europa-east-south@cleanclothes.org
<https://cleanclothes.org/campaigns/living-wages-in-europe>

Skupinou v rámci CCC, která rozvíjela a schválila tento koncept, je **European Production Focus Group / Europe East/South** a jmenovitě její členové:

Albánie: Gender Alliance for Development Centre (GADC)

Bulharsko: Collective for Social Interventions

Národní koalice CCC pro Bosnu a Hercegovinu a Chorvatsko: (členové: Novi Sindikat, Regionalni industrijski sindikat (RIS), Hrvatski centar za radničku solidarnost (HCRS), Fundacija za lokalni ekonomski razvoj (FLER), Helsinški parlament građana)

CCC Česká republika

Gruzie: Gruzínská konfederace odborových svazů

Maďarsko: Association of Conscious Consumers

Severní Makedonie: Open Gate – La Strada

Moldavsko: Center for Policies, Initiatives and Research „Platforma“

CCC Polsko: Buy Responsibly Foundation (BRF)

Rumunsko: Asociația Mai Bine

CCC Srbsko: Center for Politics of Emancipation (CPE)

Slovensko: Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj

CCC Turecko

Ukrajina: Feminist Workshop

CCC Švýcarsko

CCC Itálie

Německo: Entwicklungspolitisches Netzwerk Sachsen e.V. ENS – člen CCC Německo

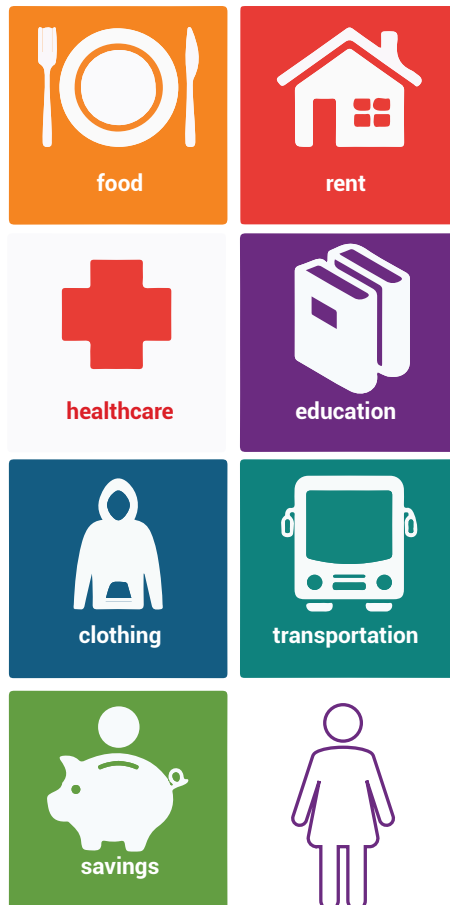

Editorky: Anna Lazorová, Lucie Krejčí,
Petra Jurčecová
Sazba a grafická úprava: Lucie Urbanová
Vydalo NaZemi v roce 2022.

Tento dokument byl vytvořen s finanční podporou Evropské unie. Obsah dokumentu je zcela na odpovědnosti NaZemi a jako takový nemůže být považován za stanovisko Evropské unie.

LIVING WAGE

A living wage is a human right,
for ALL people,
ALL over the world